

**TIESNEŠU DISCIPLINĀRKOLĒGIJAS
LĒMUMS**

Rīgā 2025. gada 25. aprīlī

Tiesnešu disciplinārkolēģija šādā sastāvā:

sēdes priekšsēdētājs Valērijs Maksimovs,

kolēģijas locekļi Ilze Andruškina, Līga Baltmane-Zepa, Kaspars Berķis, Lelde Grauda, Līvija Slica, Aivars Uminskis,

ar sekretāri Sanitu Jefimovu,

piedaloties Rīgas rajona tiesas tiesnesei Vinetai Mazurei, tieslietu ministres pārstāvim Nilam Bīlandam, ģenerālprokurora pārstāvim Agnim Pormalim, Latvijas Tiesnešu biedrības pārstāvim Jānim Grīnbergam,

izskatīja disciplinārlietu, kas ar Augstākās tiesas priekšsēdētāja Aigara Strupiša 2025. gada 3. aprīļa lēmumu ierosināta pret Rīgas rajona tiesas (Siguldā) tiesnesi V. Mazuri par tīšiem likuma pārkāpumiem tiesas lietas izskatīšanā un/vai rupju nolaidību un rupju ētikas pārkāpumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Augstākās tiesas priekšsēdētāja Aigara Strupiša 2025. gada 3. aprīļa lēmumu, pamatojoties uz Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 1. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktu, 3. panta pirmās daļas 1. punktu, ierosināta disciplinārlieta pret Rīgas rajona tiesas (Siguldā) tiesnesi V. Mazuri par tīšiem likuma pārkāpumiem tiesas lietas izskatīšanā un/vai rupju nolaidību un rupju ētikas pārkāpumu. Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[1.1] Augstākajā tiesā 2024. gada 21. novembrī un 12. decembrī saņemti [...] iesniegumi par Rīgas rajona tiesas (Siguldā) tiesneses V. Mazures rīcību, izskatot OŪ [...] pieteikumu pret SIA [...] un [...] par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā (lietas arhīva Nr. [...]).

[1.2] Pārbaudot iesniegumos norādītos apstākļus, konstatēts, ka ar Rīgas rajona tiesas (Siguldā) 2024. gada 11. novembra lēmumu apmierināts OŪ [...] pieteikums pret SIA [...] un [...] par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā. Lēmuma rezolutīvās daļas 2. punktā „*Nekustamā īpašuma apgrūtinājumi un ieķīlājumi*” ir norāde, ka: „*citu apgrūtinājumu attiecībā uz [...], personas kods [...], piederošo nekustamo īpašumu nav*”.

OŪ [...] pieteikumam pievienojusi zemesgrāmatas nodaļuma Nr. [...] norakstu, no kura redzams, ka 2024. gada 4. novembrī zemesgrāmatā bija brīdinājums, ka *uz šo nodaļījumu tiek izskatīts jauns nostiprinājuma lūgums, iesniegts 29.10.2024. žurnāla Nr. [...] - Hipotēkas nostiprināšana*. Tiesnese šo brīdinājumu ignorējusi.

[1.3] Tiesnese paskaidrojumā norādījusi, ka atbilstoši Senāta Civillietu departamenta 2023. gada 30. oktobra lēmumam lietā Nr. SPC-12/2023, 2024. gada 4. novembrī pārbaudīja aktuālo informāciju tiesai pieejamās informācijas sistēmās, lai pārliedzinātos, ka nekustamais īpašums pieder [...], un konstatēja, ka tikai par labu kreditoram OŪ [...] ir reģistrēta hipotēka uz minēto nekustamo īpašumu. 2024. gada 4. novembrī citas hipotēkas uz minēto īpašumu nebija reģistrētas. Minēto apliecina arī pieteicēja iesniegtā 2024. gada 4. novembra izdruka no zemesgrāmatas. Atkārtoti informācija tiesas pieejamos reģistros attiecībā uz strīdus nekustamo

īpašumu netika pārbaudīta, jo Civilprocesa likums neparedz kārtību tam, kurā brīdī (pie pieteikuma saņemšanas vai lēmumu sastādīšanas dienā) attiecīgā informācija ir jāpārbauda.

[1.4] Atbilstoši Civilprocesa likuma 397. panta otrās daļas 2. punktam tiesnesim jāpārlicinās ne vien par likumā noteiktajiem vai zemesgrāmatā ierakstītajiem atsavināšanas aizliegumiem, bet arī par citiem gadījumiem, kad nekustamā īpašuma pārdošana nonāktu pretrunā ar likumu (sk. *Satversmes tiesas 2010. gada 24. novembra sprieduma lietā Nr. 2010-08-01 19.1. punktu*).

Par tiesneša pienākumu pārlicināties par pieteikumam pievienotajos dokumentos ietvertu informāciju, kā arī par šīs informācijas atbilstību aktuālajai situācijai, nepieciešamības gadījumā ielūkojoties attiecīgajos tiesai pieejamajos publiskajos reģistros, norādījis arī Senāta Civillietu departaments 2023. gada 30. oktobra lēmumā lietā Nr. SPC-12/2023, liekot uzsvāru uz lēmuma pieņemšanas brīdi.

Pastāvot brīdinājumam par jauna nostiprinājuma lūguma izskatīšanu, tiesnesei bija pienākums pārlicināties par zemesgrāmatā aktuālo informāciju tieši uz lēmuma pieņemšanas, nevis uz pieteikuma iesniegšanas, brīdi. Tiesnese ne tikai pārkāpusi Civilprocesa likuma 397. panta otrās daļas 2. punktu un nav ņēmusi vērā judikatūru, bet arī ignorējusi brīdinājumu zemesgrāmatā, kas liecina gan par rupju nolaidību, gan tīšu likuma pārkāpumu tiesas lietas izskatīšanā.

[1.5] Turklāt tiesnese ir paskaidrojusi, ka 2024. gada 4. novembrī ir pārbaudījusi aktuālo informāciju tiesai pieejamās informācijas sistēmās (šāda informācija atrodama zemesgrāmatā), taču minētais apgalvojums nesakrīt ar Tiesu administrācijas sniegto informāciju, ka laika posmā no 2024. gada 4. novembra līdz 11. novembrim valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā nav reģistrēta Rīgas rajona tiesas tiesneses V. Mazures, viņas palīga, tiesas sēžu sekretāra vai cita tiesas darbinieka ieskatīšanās datubāzē. Nepatiesas informācijas sniegšana paskaidrojumā ir acīmredzams rupjš ētikas pārkāpums.

[2] Tiesnese V. Mazure Tiesnešu disciplinārkolēģijā iesniedza rakstveida paskaidrojumu, norādot, ka lēmumā pamatoti norādīts uz apstākļiem, kas bijuši par pamatu disciplinārlietas ierosināšanai. Vienlaikus tiesnese norādījusi uz lielo darba slodzi un paskaidrojusi, ka pieļautie pārkāpumi nav vērtējami kā tīši un rupji, bet gan kā tiesneses pieļauta kļūda. Tiesnese arī paskaidroja, ka nav pārkāpusi ētikas normas, jo ziņas Augstākās tiesas priekšsēdētājam par to, ka informācija tika pārbaudīta attiecīgajā reģistrā, sniegusi, paļaujoties uz palīga sniegto informāciju.

Tiesnešu disciplinārkolēģijas sēdē tiesnese uzturēja rakstveidā sniegtos paskaidrojumus, papildus norādot, ka atzīst, ka nav ar pienācīgu rūpību pārbaudījusi iesniegto pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsoles ceļā. Tiesnese paļāvusies uz palīga sniegto informāciju un nav ieskatījusies zemesgrāmatā, ne saņemot pieteikumu, ne arī taisot nolēmumu. Tiesnese atzina, ka konkrētajos apstākļos ir pieļāvusi pārkāpumu. Vienlaikus tiesnese norādīja, ka, sniedzot paskaidrojumus, nav vēlējusies maldināt Augstākās tiesas priekšsēdētāju.

[3] Tieslietu ministres pārstāvis paskaidroja, ka, ņemot vērā lēmumā norādītos apstākļus, disciplinārlieta ierosināta pamatoti. Papildus norādīja, ka pēdējo piecu gadu laikā par tiesnesi ir iesniegtas vairākas sūdzības, taču par pamatotu ir atzīta tikai viena.

[4] Ģenerālprokuratūras pārstāvis paskaidroja, ka konkrētajā lietā par nekustamā

īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā prokuratūrā tika saņemts iesniegums par protesta iesniegšanu par tiesneses 2024. gada 11. novembrī taisīto lēmumu, taču prokuratūra nolēma protestu neiesniegt, jo konstatēja, ka iesniedzējam nav nodarīts kaitējums, kas būtu vērtējams kā nenovēršams.

[5] Latvijas Tiesnešu biedrības pārstāvis norādīja, ka tiesnesim, pildot savus amata pienākumus, ir nepieciešams noteiktus uzdevumus deleģēt arī tiesneša palīgam. Vienlaikus tas neatbrīvo tiesnesi no pienākuma pārbaudīt palīga darbu. Tiesnese konkrētajā gadījumā ir pieļāvusi pārkāpumu, taču tas nav vērtējams kā tišs likuma pārkāpums. No tiesneses sniegtajiem paskaidrojumiem arī izriet, ka viņas mērķis, sniedzot paskaidrojumus, nav bijis maldināt Augstākās tiesas priekšsēdētāju.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi Augstākās tiesas priekšsēdētāja 2025. gada 3. aprīļa lēmumā norādītos apstākļus un uzklauzījusi tiesneses, tieslietu ministres pārstāvja, ģenerālprokurora pārstāvja un Latvijas Tiesnešu biedrības pārstāvja paskaidrojumus, Tiesnešu disciplinārkolēģija atzīst, ka disciplinārlieta ir ierosināta pamatoti.

[7] Civilprocesa likuma 397. panta pirmā daļa noteic, ka pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē izskata tiesnesis vienpersoniski uz iesniegtā pieteikuma un tam pievienoto dokumentu pamata septiņu dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas, nepaziņojot par to pieteicējam un parādniekam. Savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka tiesnesis pieņem lēmumu atļaut pārdošanu izsolē, pārliecinājies, ka: 1) nekustamais īpašums pieder pieteikuma iesniedzējam vai kļīlas ņēmēja parādniekam un kļīlas ņēmējam ir tiesības nekustamo īpašumu pārdot par brīvu cenu; 2) nav likumīgu šķēršļu šā nekustamā īpašuma pārdošanai ar pieteikumā norādītajiem nosacījumiem.

[8] Konkrētajā gadījumā tiesnese V. Mazure, izskatot OŪ [...] pieteikumu pret SIA [...] un [...] par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā (lietas arhīva Nr. [...]), 2024. gada 11. novembrī taisīja lēmumu, ar kuru apmierināja OŪ [...] pieteikumu, atļaujot labprātīgi pārdot izsolē tiesas ceļā [...] piederošo nekustamo īpašumu, kas ierakstīts Salaspils pilsētas zemesgrāmatas nodaļumā Nr. [...], ievērojot lēmumā norādītos pārdošanas nosacījumus. Lēmuma rezolutīvās daļas 2. punktā „*Nekustamā īpašuma apgrūtinājumi un ieķīlājumi*” ietverta norāde, ka: „*citu apgrūtinājumu attiecībā uz [...], personas kods [...], piederošo nekustamo īpašumu nav*”.

Taču, pārbaudot zemesgrāmatas nodaļuma Nr. [...] ierakstus, konstatējams, ka 2024. gada 4. novembrī nodaļumā izdarīts ieraksts: „*Nostiprināta hipotēka. Prasītājs: [...]. Pamats: Rīgas šķīrējtiesas 2024. gada 6. augusta spriedums lietā Nr. [...]; Rīgas rajona tiesas 2024. gada 25. oktobrī izsniegtais izpildu raksts lietā Nr. [...]*”.

Līdz ar to tiesneses 2024. gada 11. novembrī taisītajā lēmumā nepamatoti norādīts, ka attiecībā uz konkrēto īpašumu nav citu apgrūtinājumu.

Kā disciplinārkolēģijas sēdē atzina tiesnese, lēmums taisīts, nepārbaudot zemesgrāmatas nodaļuma ierakstus. Taču Civilprocesa likuma 397. panta otrās daļas 2. punkts paredz tiesneša pienākumu, atļaujot nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē, pārbaudīt, vai nav likumīgu šķēršļu tā pārdošanai ar pieteikumā norādītajiem nosacījumiem. Uz tiesneša

pienākumu, izskatot pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izolē tiesas ceļā, pārliecināties par pieteikumam pievienotajos dokumentos ietvertu informāciju, un par šīs informācijas atbilstību aktuālajai situācijai, ielūkojoties attiecīgajos, tiesai pieejamajos publiskajos reģistros, norādīts arī Senāta Civillietu departamenta 2023. gada 30. oktobra lēmumā lietā Nr. SPC-12/2023.

Līdz ar to atzīstams, ka, neveicot šādu pārbaudi, tiesnese konkrētās lietas izskatīšanā ir pieļāvusi tīšu likuma pārkāpumu.

[9] Tiesnese disciplinārkolēģijai adresētajā rakstveida paskaidrojumā, kā arī kolēģijas sēdē paskaidroja, ka bija uzticējusi saņemtā pieteikuma un informācijas pārbaudi tiesneša palīgam, savukārt, sniedzot papildu paskaidrojumu Augstākās tiesas priekšsēdētājam, norādījusi, ka uzticējusies palīga teiktajam, ka informācija ir tikusi pārbaudīta.

Disciplinārkolēģija atzīst, ka tiesnešiem, lai viņi spētu pienācīgi un efektīvi pildīt tiem uzticētos amata pienākums, ir nepieciešams noteiktus uzdevumus deleģēt arī tiesnešu palīgiem. Turklāt tiesnesim ir pamats paļauties, ka tiesneša palīgs veiks savus pienākumus un izpildīs tiesneša doto uzdevumu (sk. *Tiesnešu disciplinārkolēģijas 2025. gada 21. marta lēmuma lietā Nr. D-2/2025 9. punktu*). Taču minētais neatbrīvo tiesnesi no pienākuma veikt darbības, kas tam jāveic saskaņā ar likumu. Līdz ar to konkrētajos apstākļos tieši tiesneses pienākums bija pārliecināties, vai patiešām ir izpildījušies visi minētajā normā noteiktie apstākļi, tostarp ieskatoties arī zemesgrāmatā. Pat ja faktiski ieskatīšanās zemesgrāmatā ir tikusi uzdota palīgam, tad no tiesneses un tiesneses palīga paskaidrojumiem secināms, ka tas nav izdarīts pirms lēmuma pieņemšanas, proti, nav noskaidrota aktuālā informācija lēmuma pieņemšanas brīdī.

[10] Izvērtējot 2025. gada 3. aprīļa lēmumā norādītos apstākļus attiecībā uz tiesneses pieļauto ētikas normu pārkāpumu, disciplinārkolēģija konstatē, ka tiesnese 2025. gada 17. janvārī Augstākās tiesas priekšsēdētājam sniegtajā paskaidrojumā norādījusi sekojošo: „*Tiesnese, atbilstoši Senāta Civillietu departamenta 2023. gada 30. oktobra lēmumam lietā Nr. SPC-12/2023, 2024. gada 4. novembrī pārbaudīja aktuālo informāciju tiesai pieejamās informācijas sistēmās, lai pārliecinātos, ka nekustamais īpašums pieder [...] un, konstatēja, ka tikai par labu kreditoram OŪ [...] ir reģistrēta hipotēka uz minēto nekustamo īpašumu. 2024. gada 4. novembrī citas hipotēkas uz minēto īpašumu nebija reģistrētas*”.

Taču, kā tika noskaidrots disciplinārkolēģijas sēdē, tiesnese nebija ielūkojusies zemesgrāmatas nodaļījumā un nebija pārbaudījusi aktuālo informāciju, kā tas norādīts paskaidrojumā. Turklāt, kā liecina Tiesu administrācijas sniegtā informācija, laika posmā no pieteikuma saņemšanas līdz lēmuma pieņemšanai, zemesgrāmatas nodaļījumā Nr. [...] nebija ieskatījies arī tiesneses palīgs. Līdz ar to secināms, ka tiesneses paskaidrojumā norādītie apstākļi neatbilda patiesībai.

[11] Tiesnešu ētikas kodeksa 2. kanona 1. punkts noteic, ka tiesnesis ciena un ievēro likumu, godprātīgi un ar cieņu attiecas pret savu amatu, amata pienākumiem, procesa dalībniekiem, kolēģiem un sabiedrību kopumā. Savukārt Tiesnešu ētikas kodeksa 5. kanonā noteikts, ka tiesneša uzvedībai visā savā darbībā jābūt tādai, lai stiprinātu tiesu varas autoritāti.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Ekonomisko un sociālo lietu padomes Tiesnešu uzvedības Bangaloras principi noteic, ka godprātībai ir svarīga nozīme tiesneša amata pienācīgai veikšanai. Atbilstoši šo principu 3.1. punktam tiesnesis nodrošina, lai viņa rīcību sabiedrība vērtētu kā nevainojamu. Savukārt 3.2. punkts paredz, ka tiesneša rīcībai un uzvedībai

jāattaisno cilvēku uzticēšanās tiesnešu godprātībai. Taisnīgums ne vien faktiski jānodrošina, bet arī jārada sabiedrībā pārlicība, ka tas ir nodrošināts. 4.2. punktā norādīts, ka tiesnesis ir pakļauts pastāvīgai sabiedrības uzmanībai, viņam ir jāuzņemas personīgi ierobežojumi, ko ierindas pilsonis varētu uzskatīt par apgrūtinājošiem, un tas jādara no brīvas gribas un labprātīgi. Proti, tiesnesim jāizturas tā, lai viņš nedarītu kaunu tiesneša amatam.

Uzticība tiesu varai balstās ne tikai uz to, ka tiesneši ir kompetenti un rūpīgi, bet arī uz tiesnešu godīgumu. Tiesnesis ir ne tikai solījies kalpot taisnīguma un patiesības ideāliem, uz kuriem balstās arī tiesiskums un demokrātija, bet arī apņēmis pats tos iemiesot. Līdz ar to tiesneša personīgās īpašības, uzvedība un tēls, ko viņš rada, ietekmē visu tiesu sistēmu kopumā un sabiedrības uzticību tiesu varai. Turklāt sabiedrība sagaida no tiesneša uzvedību, kas atbilst daudz augstākiem ētikas standartiem, nekā citu sabiedrības locekļu uzvedība, proti, nevainojamu uzvedību (sk. *Disciplinārtiesas 2019. gada 15. februāra lēmuma lietā Nr. DT-2/2019 7.3.1. punktu; Commentary on the Bangalore Principles of Judicial Conduct, 109. punkts, pieejams: www.un.org/ruleoflaw/blog/document/commentary-on-the-bangalore-principles-of-judicial-conduct*).

No minētajām Tiesnešu ētikas kodeksa normām un uzvedības principiem izriet, ka tiesnesim jebkurā situācijā, arī apstākļos, kad tiek vērtēta viņa rīcība un iespējamā disciplinārā atbildība, sniedzot paskaidrojumu, jāspēj atspoguļot lietas apstākļus precīzi un godīgi. Sniedzot Augstākās tiesas priekšsēdētājam nepatiesu paskaidrojumu, tiesnese ir pieļāvusi tiesnešu ētikas kodeksa normu rupju pārkāpumu.

[12] Saskaņā ar Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 7. panta piekto daļu, lemjot par disciplinārsodu, tiesnešu disciplinārkolēģija ņem vērā disciplinārā pārkāpuma raksturu, tā sekas, tiesneša vainas pakāpi nodarījumā, kā arī ziņas, kas raksturo viņa personību un iepriekšējo darbību tiesneša amatā.

Disciplinārkolēģija konkrētajā lietā ņem vērā, ka saskaņā ar Tiesu informācijas sistēmā pieejamo informāciju civillietas Nr. [..]ietvaros (apvērsuma prasība) ar Rīgas rajona tiesas tiesneša 2024. gada 20. decembra lēmumu ir apturēta strīdus nekustamā īpašuma pārdošana izolē. Līdz ar to tiesneses pieļautais pārkāpums nav radījis kādas smagas un nenovēršamas sekas. Turklāt būtiski, ka tiesnese atzina pārkāpumu, kas ļauj secināt, ka tiesnese ir izpratusi savas rīcības nepareizību. Ievērojot minēto, disciplinārkolēģija atzīst, ka konkrētās lietas apstākļos par atbilstošu disciplinārsodu ir atzīstama – piezīme.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 7. panta otrās daļas 1. punktu un ceturtās daļas 1. punktu, 11.¹ panta pirmo daļu, Tiesnešu disciplinārkolēģija

nolēma

Rīgas rajona tiesas tiesnesei Vinetai Mazurei uzlikt disciplinārsodu – piezīmi.

Lēmumu tiesnese var pārsūdzēt Disciplinārtiesā septiņu dienu laikā no lēmuma

saņemšanas dienas.

Sēdes priekšsēdētājs

V. Maksimovs

Kolēģijas locekļi

I. Andruškina

L. Baltmane-Zepa

K. Berķis

L. Grauda

L. Slica

A. Uminskis